

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

2025 AİLE YILI

Sayı : E-69602026-610-00116921156 - 117183860
Konu : Soru Önergesi (7/36519)

26.12.2025
7/36519 GK 45

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.11.2025 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1738383 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Hakkari Milletvekili Sayın Vezir Coşkun PARLAK tarafından verilen 7/36519 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: FD839A80-5910-4047-A6B9-0A102E742861
Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Cad. No:151 Çankaya/ANKARA
Telefon No: (0312) 449 13 37 Faks No: (0312) 449 1341
e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Ayrıntılı bilgi için:

DİLEK GÜNGÖR

Şef

Telefon No: (0312) 449 13 37

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Hakkari Milletvekili Sayın Vezir Coşkun PARLAK'a Ait 7/36519 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-6) Dış ticaret işlemlerinde ithalat ve ihracat süreçlerinin kolaylaştırılması, bürokrasi ve kırtasiyeciliğin azaltılması ile vatandaşlar ve ticaret erbabının ihtiyaçlarına süratle cevap verilerek gümrük işlemlerinde zaman tasarrufu sağlanması amacıyla yürütülen çalışmalar neticesinde, gümrük işlemlerinin dijital platformlara taşınmasına yönelik önemli adımlar atılmıştır. Bu kapsamda, “Tek Pencere Sistemi”, “Kağıtsız Gümrük Uygulamaları” ve “Yükümlü Kayıt ve Takip Sistemi” gibi kâğıda dayalı ve manuel süreçlerin yerine dijital gümrük uygulamalarının kullanılmasını sağlayan çeşitli projeler hayata geçirilmiştir. Mevcut uygulamalara ilave edilen yeni proje ve dijital çözümlerle Türk Gümrük İdaresinin kurumsal kapasitesi daha da güçlendirilmektedir. İlerleyen süreçte, gümrük müdürlüklerince yürütülen beyanname kontrol süreçlerinin iyileştirilmesi ve eşyanın tarife, kıymet ve vergilendirilmesine yönelik olarak idarece gerçekleştirilen tespitlerde doğruluk oranının artırılması amacıyla yapay zekâ destekli bir sistem geliştirilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi hedeflenmektedir. Dış ticaret işlemlerinde blok zincir teknolojisi ve otomatik karakter tanıma (OCR) gibi yenilikçi çözümlerden yararlanılarak kâğıtsız ortamda gümrük uygulamalarının daha da yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, gümrük kapılarında sahada bekleyen anlık araç sayısının tespiti ile ortalama araç yoğunluğu ve işlem sürelerinin izlenmesi; bu suretle bekleme ve gecikmelere neden olabilecek unsurların belirlenerek gerekli iyileştirme adımlarının atılması ve gümrük sahalarının performans ile etkinliğinin ölçülmesi amacıyla “Gümrük Kapıları Saha Analiz Programı” projesi başlatılmıştır.

Diğer taraftan, Esendere Gümrük Kapısı, 14 dönümlük sahada hizmet verirken, Yap-İşlet-Devret modeliyle 2016 yılında tamamen yenilenerek 54 dönümlük geniş bir sahada modern peronlar, lojistik ve güvenlik altyapısıyla hizmet vermeye devam etmektedir. Kapıda ileri teknoloji X-Ray tarama sistemleri, Y. Sabit Araç ve Konteyner Tarama Sistemi, yolcu salonları, gümrüksüz satış alanları ve personel için lojman bulunmaktadır. Sahada ayrıca, gümrük iş süreçlerinin hızlandırılması ve bekleme sürelerinin en aza indirilmesi amacıyla Plaka Tanıma Sistemi, Araç Görüntüleme Sistemi, Tablet üzerinden kullanılan Otomasyon Programları gibi dijital sistemler mevcuttur.

Artan ticaret hacmine bağlı olarak zaman zaman yaşanan tır yoğunluğunun giderilmesi amacıyla, kapıya bitişik 4.000 m²'lik alanın Bakanlığımıza tahsisine yönelik Hakkâri Valiliğiyle koordineli çalışmalar yürütülmektedir. Bu düzenleme tamamlandığında, işlem kapasitesi artacak ve bekleme süreleri önemli ölçüde azalacaktır.

Derecik Gümrük Kapısı, 10.05.2023 tarihinde geçici tesislerinde yolcu geçişine açılmış olup, böylelikle Hakkâri ilinde 3. gümrük kapısı hizmete alınmıştır. Diğer taraftan, Derecik Gümrük Kapısında yaya ve küçük araçların geçişine imkân verecek şekilde 11.688,92 m²'lik alanda modern tesislerin inşasına yönelik proje çalışmalarında son aşamaya gelinmiş olup, yol yapım çalışmaları Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı uhdesinde devam etmektedir.

Üzümlü Gümrük Kapısına ilişkin proje kapsamında 31 dönüm alan üzerinde idari bina, modern yolcu salonları, muayene peronları ve ticari alanlar, arama hangarı, X-Ray binası, dedektör köpek kulübelerinin bulunacağı alanlar olmak üzere toplam 11.664 m² kapalı alanın inşa edilmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, proje çalışmaları tamamlanarak, Hakkâri Valiliğince (İl Özel İdaresi) yapım ihalesi gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan, Derecik Gümrük

Kapısı ve Üzümlü Gümrük Kapısında yol yapım çalışmaları ve kamulaştırma çalışmaları Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı uhdesinde devam etmektedir.

2022 ila 2025 yılları arasında söz konusu gümrük kapılarında teknik, güvenlik veya karşı gümrük idaresinden kaynaklanan nedenler ile iş akışında zaman zaman kısa süreli kesintiler yaşansa da anılan kapılarda görev yapan personelin özverili çalışmaları sayesinde yolcu ve araç trafiği kısa sürede normale dönmüştür. Söz konusu kısa kesintilerin yanı sıra 2024 yılı içerisinde Derecik Gümrük Kapısında yol çalışmaları nedeniyle kısa bir süre hizmet verilememiştir. Anılan gümrük kapıları, İran'a yapılan İsrail saldırıları sırasında dahi hizmet vermeye devam etmiştir.

Hakkâri ilindeki anılan gümrük kapılarının bağlı olduğu Doğu Anadolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğünün görüşleri ve Bakanlığımızca oluşturulan çalışma grupları vasıtasıyla tespit edilen standart kadro verileri de dikkate alınarak, mevcut kadro imkanları çerçevesinde insan kaynakları planlaması yapılmaktadır. Ayrıca, taşra teşkilatının görev ve faaliyetlerinin etkin ve verimli bir biçimde yürütülmesini teminen gümrük idarelerinin personel ihtiyaçları doğrultusunda sözleşmeli ve kadrolu personel alımı yapılmaktadır. Bu itibarla, ilgili idarelerde herhangi bir personel eksikliği görülmesi halinde gerek geçici görevlendirme gerek personel alımı yapılmak suretiyle, personel zafiyetine neden olabilecek bir duruma mahal verilmemektedir.